

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	23. november 2000

Til underretning for Folketingets Europaudvalget vedlægges Udenrigsministeriets besvarelse af Udenrigsudvalgets spørgsmål nr. 4 af 13. november 2000 (Alm. del {{SPA}} bilag 46).

UDENRIGSMINISTERIET Den 22. november 2000

Udenrigsudvalgets spørgs-

mål nr. 4 af 13. november 2000

(Alm. del {{SPA}} bilag 46)

-

Spørgsmål 4:

Idet der henvises til ministerens samråd i Udenrigsudvalget den 31. oktober 2000 anmodes om en redegørelse for, hvilke konsekvenser det danske EU-forsvarsforbehold har for Danmarks muligheder for at deltage i Fællesskabets indsats mod personelminer, herunder i internationale minerydningsaktiviteter.

Svar:

- I. Inden for EU{{PU2}}s kommunautære samarbejde (EU{{PU2}}s første søjle) finansierer Kommissionen humanitære minerydningsaktiviteter i forbindelse med såvel udviklingssamarbejdet (enhører under generaldirektoraterne for udvikling og for eksterne relationer) og nødhjælpsbistand (enhører under kontoret for humanitær bistand, ECHO) som forskning (generaldirektoratet for forskning). Disse aktiviteter er af civil karakter og har til formål at afhjælpe situationen for befolkningerne i områder, hvor tilstedeværelsen af landminer trods afslutningen af voldelige konflikter fortsat har alvorlige humanitære og socio-økonomiske konsekvenser.

Indsatsen i forbindelse med udviklingssamarbejdet har som udgangspunkt et langsigtet perspektiv og omfatter bl.a. selvstændige minerydningsprojekter og støtte til lokal kapacitetsopbygning af nationale minerydningsorganisationer.

ECHO{{PU2}}s indsats er som hovedregel knyttet til andre humanitære bistandsaktiviteter og omfatter bl.a. bistand til mineofre og anden kortsigtet bistand i tilfælde, hvor en hurtig indsats er nødvendig, og et udviklingssamarbejde ikke har kunnet etableres. På forskningsområdet er der ydet bistand til udvikling af minesøgningssystemer. Bistanden omfatter foruden fysisk rydning af landminer og ueksploderet ammunition også uddannelse og træning, herunder om agtpågivenhed over for landminer, oplysningskampagner om minefare, fortalerring, administration og anvendelse af information om landminer, kortlægning og afmærkning af minerede områder, bistand til mineofre m.v.

EU{{PU2}}s bistand til humanitære minerydningsaktiviteter inden for første søjle har i perioden 1992-1999 udgjort ca. 180 mio. euro, heraf ca. 32 mio. euro i 1998. Som eksempler på bistanden i 1998 kan nævnes humanitær minerydning i Afghanistan, Angola, Cambodia, Kroatien og Laos, bistand til mineofre i Cambodia, Irak og Uganda og finansiell støtte til International Røde Kors. I mange af de ovenfor nævnte lande er EU vigtigste bidrag til humanitære minerydningsaktiviteter. Bistanden er som hovedregel ydet gennem internationale NGO{{PU2}}er, herunder Halo Trust, Handicap International, Intersos m.fl., der gennem mange års erfaringer har opnået den nødvendige ekspertise på området.

- II. I forbindelse med nedrustningssamarbejdet inden for EU{{PU2}}s Fælles Udenrigs- og Sikkerhedspolitik (EU {{PU2}}s anden søjle) har man vedtaget en række fælles aktioner med det formål at bidrage til at bekæmpe den vilkårlige anvendelse og globale udbredelse af personelminer. Inden for rammerne af disse fælles aktioner er der blevet truffet en række opfølgingsbeslutninger med det formål at yde støtte til erydningsaktiviteter. Inden for den Fælles Udenrigs- og Sikkerhedspolitik har Rådet således siden 1995 bidraget med i alt ca. 22 mio. euro til forskellige minerydningsaktiviteter, som gennemføres af forskellige internationale organisationer. EU har bl.a. bidraget gennem FN{{PU2}}s Frivillige Fond for Bistand til Minerydning til minerydningsaktiviteter i Bosnien-Hercegovina og Kroatien. Desuden har EU ydet bidrag til SADC{{PU2}}s regionale minerydningsprogram, Internationale Rø ités (IRRK) programmer i det tidligere Jugoslavien og Irak samt til IRRK{{PU2}}s indsats til ofre for landminer og til udbredelse af oplysning herom. Endelig har man inden for den Fælles Udenrigs- og Sikkerhedspolitik finansieret et uddannelsesprogram for minerydningspecialister i Kroatien. Dette program er blevet gennemført af WEU.
- III. Danmarks forbehold på forsvarsområdet inden for den Fælles Udenrigs- og Sikkerhedspolitik har i forbindelse med minerydning været bragt i anvendelse i to tilfælde. Der har i begge tilfælde været tale om beslutninger på grundlag af Maastricht-traktatens artikel J.4.2., hvor EU anmoder WEU om at gennemføre en given aktion. Påberåbelsen af forbeholdet er ikke sket på baggrund af en konkret vurdering af arten af indsatsen, men fordi de pågældende beslutninger blev truffet med henvisning til art. J.4.2, hvilket gjorde det nødvendigt at henvise til forbeholdet. Danmark har i forbindelse med vedtagelsen af disse beslutninger afgivet erklæring til rådsprotokollen om Danmarks forbehold.

EU{{PU2}}s fælles aktion fra den 1. oktober 1996 om bekæmpelse af vilkårlig anvendelse og global udbredelse af personelminer giver EU mulighed for at anmode WEU om at udarbejde og gennemføre særlige aktioner vedrørende minerydningsbistand. Danmark deltog i vedtagelsen af den fælles aktion men afgav i forbindelse med vedtagelsen en erklæring til rådsprotokollen om, at man ikke ville deltage i fremtidige opfølgingsbeslutninger g; grundlag af Maastricht-traktatens artikel J.4.2, hvor EU anmoder WEU om at gennemføre en given aktion.

EU{{PU2}}s rådsbeslutning af 9. november 1998 om et uddannelsesprogram for minerydningspecialister i Kroatien er den eneste opfølgingsbeslutning på den fælles aktion fra den 1. oktober 1996, hvor EU anmoder WEU om at gennemføre aktionen. Da det følger af erklæringen fra 1996, at man ikke deltager i vedtagelsen af opfølgingsbeslutninger på grundlag af Maastricht-traktatens artikel J.4.2, afgav Danmark ikke en ny erklæring i ndelse med vedtagelsen af denne rådsbeslutning. Der blev ved samme lejlighed vedtaget en beslutning på grundlag af Maastricht-traktatens artikel J.3 vedrørende finansieringen af den fælles aktion. Danmark deltog i denne beslutning, og også i efterfølgende beslutninger om forlængelse af finansieringen.

Aktiveringen af forsvarsforbeholdet ifm. de to ovennævnte beslutninger ligger i tråd med fortolkningen af forbeholdet, således som redegjort for i det juridiske notat af 19. juli 1999 om betydningen af forsvarsforbeholdet i relation til drøftelserne i EU om en fælles sikkerheds- og forsvarspolitik. I begge tilfælde er Folketinget blevet inddraget forudgående i drøftelserne af aktionerne set i relation til forbeholdet.

Fsva. konsekvenserne af forsvarsforbeholdet for Danmarks deltagelse i EU{{PU2}}s minerydningsindsatser, vil minerydningstiltagene inden for første søjle ikke berøre Danmarks forsvarsforbehold. Der er tale om tiltag, der har et civilt formål. Fsva. minerydningstiltag inden for den Fælles Udenrigs- og Sikkerhedspolitik, vil kun aktiviteter, der har indvirkning på forsvarsområdet, berøre Danmarks forsvarsforbehold. Det drejer sig f.eks. om teter, der gennemføres af militært personel som led i en militær krisestyringsoperation.

